


PEVEC



GLASILO PEVSKE ZVEZE

IZHAJA KOT MESEČNIK V DVOJNIH STEVILKAH IN VELJA ZA CELO LETO
Z GLASBENO PRILOGO VRED 30 DIN, ZA ITALIJO 15 LIR, ZA AVSTRIJO 40.000
KRON, ZA AMERIKO 1 DOLAR

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: MIKLOŠIČEVA C.7

VSEBINA:

Članki: Stanko Premrl: Dr. Josip Čerin. — Prijatelj slovenske pesmi! — Jakob Aljaž: Pevski spomini.

Naši zbori: Dva cerkvena koncerta Slov. glasbenega društva „Ljubljana“. — Pevski odsek S.K.I.D. na Ježici. — V Šmihelu pri Novem mestu. — Iz Maribora.

Vestnik P. Z.: Iz artistskega odseka. — Iz odborovih sej.

Iz glasbenih listov: Cerkevni glasbenik. — Naš čolnič. — Kolo. — Cecilija. — Věstnik.

Doma in drugod: Fr. S. Vilhar. — Viktor Parma. — Franjo Koželj. — Dva nova slovenska tenorista. — Josip Hatze. — Velike glasbene slavnosti.

Uprava: Sporočilo.

Glasbena priloga: 1. Dr. Anton Schwab: Zvonovi.

2. Dr. Anton Schwab: Kukovca.

3. Stanko Premrl: Moj mu blagoslov.

Slovenske narodne pesmi.

V pomnoženi izdaji so izšle v „Novi založbi“ priljubljene Bajukove „Slovenske narodne pesmi“ I. zvezek. Zbirka obsega 51 četveroglasnih, preprosto harmoniziranih zborov, izmed katerih je 44 moških, 5 mešanih in dva ženska zbora.

Naročajo se v „Novi založbi“, Ljubljana, Kongresni trg.



Številka 3.—4. „Pevca“ izide 25. marca.





Stanko Premrl:

Dr. JOSIP ČERIN.

V prvo vrsto zaslužnih slovenskih glasbenikov spada brezdvomno dr. Josip Čerin, znan kot tak ne le širom naše ožje domovine, temveč tudi zunaj nje.

Dr. Josip Čerin se je rodil 29. marca 1867 v Komendi sv. Petra pri Kamniku kot sin ljudskošolskega učitelja. Ljudsko šolo je pohajal v Zagorju ob Savi, gimnazijo v Ljubljani in jo dovršil leta 1886. Kot gojenec Alojzijevišča (od l. 1880. do 1885.) se je pri A. Foersterju učil klavirja, orgel in petja ter bil v 5., 6. in 7. gimnazijskem razredu v zavodu organist in pevovodja. Hkrati je že kot gimnazijec obiskoval glasbeno šolo Filharmoničnega društva ter se učil pri H. Gerstnerju šest let gosli in sicer s tolikim uspehom, da je od 6. gimnazijskega razreda dalje sodeloval v filharmoničnem orkestru pri velikih simfoničnih koncertih kot goslač ali violist — kar je bilo ravno potreba. Tu je imel že zgodaj priliko temeljito spoznavati simfonično orkestralno glasbo, nje lepoto in veličino ter se za njo navdušiti, kar mu je pozneje jako dobro služilo in mu še danes dobro hodi kot godbenemu kapelniku in dirigentu. Po končani gimnaziji je bil eno leto angažiran kot goslač pri ljubljanskem deželnem gledališču; l. 1887., ko je gledališče pogorelo, je odšel študirat na Dunaj. Študiral je več let pravo, hkrati pa izpopolnjeval glasbeno znanje na Cecilijini šoli, kjer so mu bili učitelji: Hausleithner, Böhm in orgelski virtuoz Labor. Pozneje se je popolnoma posvetil glasbi, obiskoval konservatorij in ga z odliko dovršil l. 1896. Profesorji so mu bili: Bruckner, Vockner, Robert Fuchs, Schalk, Dörr, Prosnitz; na univerzi pa za glasbo: Adler, Rietsch, Dietz in Wallaschek; za slavistiko: Jagić, Jireček, Vondrak, za filozofijo: Müller, Vogt, Stöhr. Po dovršenih konservatorijskih in vseučiliških študijah je bil Čerin od l. 1894—96. prvi organist pri dvorni cerkvi sv. Avgušтина na Dunaju in pevovodja raznih dunajskih pevskih društev.

L. 1896. je prišel v Ljubljano h Glasbeni Matici kot koncertni vodja in začasni učitelj matične glasbene šole. Tu je deloval dve leti in priredil v vsaki sezoni po tri redne velike matične koncerte poleg nekaterih izrednih in nekaj glasbenih večerov. Največji deli, ki ju je izvajal na teh koncertih, sta bili Mozartov Requiem v III. rednem koncertu 12. aprila



1897 in J. S. Bachov Pasijon po sv. Mateju v III. rednem koncertu 3. aprila 1898. To velikansko svetovno glasbeno delo, oratorij v dveh delih za soli, dvojni zbor, dvojni orkester, klavir in orgle, je Čerin izvajal prvi na Slovenskem in v slovenskem jeziku in sicer 26 let prej kot se je izvajalo v češkem jeziku na Češkem (v Brnu marca 1924, v Pragi aprila 1924). Izmed simfoničnih del je izvajal takrat Beethovnov overturo »Weihe des Hauses« (Blagoslovljenje) in III. simfonijo »Eroico«, dve Glinkovi ruski pesmi, št. 4. iz Smetanovih »Čeških logov in gajev« (dvakrat), Mendelssohnov violinski koncert op. 64 (prvi stavek, ki ga je na goslih igral g. Vedral), Schubertovo simfonijo v C-duru, M. Vilharjevo overturo k »Jamski Ivanki«, Parmov intermezzo iz »Ksenije« in Saint Saënsov koncert za čelo in orkester (čelo je igral g. Junek); izmed večjih slovenskih, ozir. slovanskih vokalno instrumentalnih del pa Maškov »Kdo je mar?«, Dvořakov Hymnus in Bendlov »Sveti večer«. Zbor je štel tista leta 192 pevcev in pevk. Na glasbeni šoli je Čerin poučeval zborovo (dijaško) petje, teorijo, harmonijo, kontrapunkt, splošno petje, solo petje in klavir, na učiteljsku pa orgle, petje in teorijo. L. 1898., ko je prejšnji matični koncertni vodja Matej Hubad po dveh letih študijskega dopusta stalno prevzel artistično vodstvo Glasbene Maticе, se je dr. Čerin vrnil na Dunaj, deloval najprej kot kapelnik pri Volksoperi, od l. 1902. pa pri dvorni župni cerkvi sv. Mihaela. Tu je imel angažiran stalen zbor, stalen orkester in stalnega organista ter izvajal nad 70 instrumentalnih maš, vesper, Requiemov itd.

L. 1905. se pričinja za dr. Čerina nova doba, nov delokrog, kateremu je ostal zvest do danes. Prevzel je kapelništvo vojaške godbe 6. pešpolka na Dunaju; pozneje, ko je bil polk prestavljen, se je preselil z njim v Budimpešto. Od 1908. do 1916. je bil vojaški kapelnik v Pragi. Zlasti tu je njegova godba slovela kot ena najboljših in je z njo koncertiral po raznih večjih mestih, s posebno velikim uspehom v Marienbadu. L. 1919. — po prevratu — je Čerin prišel v Ljubljano, bil štiri mesece kapelnik narodne opere, potem pa je po naročilu generala Smiljanića osnoval v Ljubljani vojno muziko ter jo v kratkem času dvignil na višino simfoničnega orkestra. S tem orkestrom je tekom štirih sezon prirejal izvrstne simfonične koncerte, ki so jako dobro polnili vrzel, ki je obstajala in še obstaja pri nas v tem pogledu. Stalni in redni dr. Čerinovi simfonični koncerti so bili velikega glasbenovzgojnega pomena zlasti za naše ljubljanske konservatoriste, ki bi sicer redko slišali te vrste glasbo. Pa tudi občinstvo na splošno kaže danes že precej razumevanja za simfonično glasbo, si takih koncertov želi in jih rado poseča. Tekom štirih sezon je dr. Čerin priredil 12 samostojnih simfoničnih koncertov, jih vse do podrobnosti skrbno pripravil in podal v solidni, dostikrat sijajni izvedbi in vselej v vestni interpretaciji. Dr. Čerinovi simfonični koncerti so želi priznanje pri občinstvu in pri glasbenikih. Med glasbenimi poročevalci so bili pač v začetku teh koncertov nekateri nekoliko pesimističnega naziranja, ali se bodo koncerti obnesli in obdržali, in tudi še pozneje so nekateri na teh koncertih večkrat marsikaj grajali in jih kolikortoliko podcenjevali. A splošna, objektivna sodba se je glasila: »Dr. Čerinovi simfonični koncerti so za naše glasbeno življenje tako važni, da ne vemo, kaj naj bi nam bilo za njih nadomestilo, če bi prenehali« (dr. Kimovec v Slovencu 11. febr. 1922). »Brez njegovih (dr. Čerinovih) koncertov ostane našemu glasbenemu svetu bogastvo simfonične glasbe z devetero pečati zaprta knjiga« (dr. Kimovec v Slovencu 1. dec. 1923). »Dr. Čerinovi koncerti so važen činitelj v našem glasbenem življenju« (—i v Narodnem dnevniku po V. simfoničnem koncertu 3. aprila 1922). In takih izjav in pohval bi navedel lahko še dosti.

(Konec prihodnjč.)

Prijateljem slovenske pesmi!

Vabimo na naročbo vse prave prijatelje slovenske pesmi, da nam ostanejo zvesti tudi v prihodnje in nam pridobijo novih naročnikov. »Pevec« je preživel svojo detinsko dobo in stopa v deška leta krepkega razvoja. Volje mu ne manjka, duševnih sil ima dovolj, da bi ga le gmotna plat ne ovirala! Zato vabimo: kdorsikoli, ki ti je pri srcu naša lepa slovenska pesem, stopi v krog naših naročnikov. »Pevec« je danes edini slovenski list, ki je posvečen samo svetni glasbi. Hud je bil boj za obstanek, danes, upamo, je ta boj izvojevan. Vendar mu ovirajo razmah vedne finančne težave, ker hoče ostati tudi najcenejši list. In to je danes prav gotovo: »Pevec« je najcenejša slovenska knjiga.

Ko stopa danes prva številka petega zvezka pred vas, vas prosi, ohranite mu naklonjenost, pridobite mu novih naročnikov! Vsak vsaj enega! Naj ne bo slovenskega pevca, ki ne bi imel naročenega »Pevca«! Potem bo tudi »Pevec« laže se oddolžil za zaupanje, laže bo razširil svoj obseg in poglobil svojo vsebino. Vezani smo še v ozke spone same zborovske glasbe in še tu na srednjo pot. S tem pa nismo omejili še prav nič svojega poleta navzgor — na široko. »Pevec« se hoče razvijati s krepko podporo svojih naročnikov v zdravega dečka in zrelega moža, ki bo dostojno dvignil naš pevski prapor na najvišjo stopnjo. Njegov glas odmeva danes po vsej Sloveniji, prodril je daleč preko morja v Ameriko in se ni ustrašil niti daljne srednje Azije in Afrike: tudi tja odhaja po svojih idejnih opravkih.

Da bi pa mogel čim lepše se razvijati in svoji želji primerno se dvigati in izpopolnjevati, potrebuje dvoje vrste podpornikov: zvestih naročnikov in vnetih sotrudnikov. Vabimo v naš krog vse ljubitelje slovenske pesmi, naj se nam pridružijo vsaj v številu naročnikov, kdor ne more med sotrudnike!

PEVSKI SPOMINI.

(Dalje.)

Piše Jakob Aljaž.

V spovednici na Brezjah. Ko sem na Brezjah tolikokrat spovedoval (1880 do 1889) ob nedeljah večer kasno v noč (do polnoči), in so romarji, Dolenjci, Štajerci, Goričani, Korošci prepevali romarske pesmi, sem mislil, da sem si jih zapomnil, pa sem jih pozabil, ker jih nisem sproti zapisoval. Enkrat sem v stari cerkvi, v zatohlem zraku med spovedovanjem utrujen eno celo uro spal (od 11—12 ure). Bil sem takrat edini spovednik.

Zakaj sem začel komponirati? Na Dobravi sta mi P. Herman Venedig, prof. v Pazinu, in Foerster ob počitnicah napravila veliko koncertov na violino in klavir. — Takrat nisem mislil komponirati. Le eno pesem sem zložil: »Občutke«. — Žal mi je, da nisem hodil v Ljubljano k Foersterju, ki bi me naučil kontrapunkta, ki bi mi bil pozneje prav prišel, ko sem začel na poziv prijateljev pesmice uglasbljati, posebno Simon Gregorčičeve. — Na Dobravi je bilo, ko se nas je zbralo z Brezij grede, nekaj duhovnov, Vrhovnik, Žlogar, jaz, Berlic (ta je pozneje odpadel) in drugi, ki smo poslali glasovito zaupnico Simonu Gregorčiču, ob času, ko so ga najbolj napadali. Prišli smo na »Index«. Pokazalo se je, da smo mi prav imeli. — Največ iz ljubezni do zapostavljenega Simona Gregorčiča, svojega prijatelja, sem začel pozneje njegove pesmi komponirati, ki so se najprej po Goriškem, potem po celem Slovenskem zelo prepevale. Živio! Govoril sem v Kropi z dež. šol. nadzornikom v Dalmaciji Šolarjem, ko je prišel domov na počitnice. On je obžaloval napade na pesnika Simona Gregorčiča ter dostavil, da so si dotični napravili slabo spričevalo. Šolar je bil

nekdaj v Gorici profesor Simona Gregorčiča. Nekateri »gospodje« so bili tako strastni, da so od mize vstali in proč šli, kjer je sedel pristaš S. Gregorčiča. Pa bral sem v k a t o l i š k e m Binderjevem leksiku: »Der Fanatismus ist stets verwerflich.«¹ Pri neki adresi sem zase to pripisal, pa sem bil potem ekskomuniciran (od nekaterih)! Sedaj pa S. Gregorčič povsod slovi. Tempora mutantur, et nos mutamur in illis. — Kako se časi in nazori spremenjajo!

Mohorjeva pesmarica. Okoli l. 1887. sem prosil Družbo sv. Mohorja, naj izda Slov. pesmarico, besede brez not, po zgledu dr. Razlagove Pesmarice. Nasvetoval sem prof. Levca. Pa Levec je odklonil in nasvetoval mene, ki naj priredim pesmarico z notami. Koj sem začel preudarjati, kako in kaj. Nabiral sem narodne pesmi. Ker pa izmed 100 Mohorjevih udov komaj eden note pozna, knjige pa plačajo, premišlujem, kako bi tudi onim ustregel, ki ne poznajo not. Sklenem vse besedilo še enkrat brez not ponatisniti. Zoper to namero so se izrazili glasbeniki, pozneje pa so mi to odobraval, ko je bila pesmarica natisnjena. Vsa reč se je zavlekla.

Šolski nadzornik. Postal sem okrajni šolski nadzornik (1889—1891), kar mi je dalo veliko dela. Pospeševal sem med učitelji, ki so mi bili srčno vdani, lepo petje. Izvrstnega pevca, organista in pevovodjo Rusa sem spravil za nadučitelja na Bled. On je na Bledu napravljaval lepe koncerte. Učitelji, dobri pevci, so bili še: Simon (pozneje nadzornik), Kovšca, Pianeki, Rozman, Rudolf Žirovnik, in drugi.

Ko sem odložil nadzorništvo (1891), mi je dež. šol. svet dal častno diplomu (Winkler), in še posebno zahvalo, da sem med učitelji gojil lepo, umetno glasbo. Učiteljsko društvo radovljiškega okraja me je izvolilo za častnega člana, napravilo je več znamenitih koncertov, pelo tudi moje »Občutke«, ki so občinstvu zelo ugajali. Solo je pel Pianeki.

Orglarski mojster. Na Dobravi sem postavil orgle (stare Rumpelnove iz Smlednika), učitelj Rozman je bil dober pevec in organist. — V Kamni gorici (sosednji župniji) je župnik Bernik izvežbal delavce, kovače, da so se naučili cecilijanskega petja. — Moj pevski zbor na Dobravi je težje skladbe pel enoglasno z orglami; lažje četveroglasno. Ledino sem moral orati.

Krekova nova maša. Zbral sem tudi za novo mašo dr. Kreka na Brezjah moški zbor izmed duhovnov in učiteljev. Pri obedu je starokopitnež župnik Majer (z Breznice, prej župnik v Selcih) spuščal puščice na cecilijance, češ, Riharjeve pesmi so bile bolj vesele. Jaz sem molčal, pa župnik Tavčar iz Leš ga je zavrnil rekoč: »Saj ste danes pri novi maši pridigali, da ima duhoven križ spred in zad«.

¹ Zagrizenost je vedno zaničevanja vredna.

NAŠI ZBORI

DVA CERKVENA KONCERTA SLOV. GLASB. DRUŠTVA »LJUBLJANE«. »Ljubljana« je priredila svoj prvi cerkveni koncert v stolni cerkvi sv. Nikolaja 16. junija t. l. svoj drugi istotam pa 7. septembra pod naslovom »Marijin oratorij«. Ker sta oba koncerta že v precejšnji oddaljenosti in sem od tedaj do danes preslišal že dobršno število raznovrstnih glasbenih prireditev, zato mi ne bo mogoče oceniti točko za točko, temveč se bom omejil le na opis že nekoliko obledelega vtisa, kakršnega imam še danes od obeh koncertov. Pred vsem moram poudarjati, da je »Ljubljana« pod svojim novim pevovodjem dr. Kimovcem krenila na pota

koncertne religiozne glasbe, ki so jo, ako izvzamem Glasbeno Matico preteklih in polpreteklih dob, naši boljši pevski zbori temeljito zanemarjali, misleč, ali da jim je prenizka, ali pa previsoka. Prva misel seveda ne drži in je le dokaz plitvega glasbenega znanja pevovodij in pevcev. Veliko rajši verjamem, da jim je previsoka, kajti predno se poglobi v tajnosti in krasote katerega-koli velikega cerkvenoglasbenega dela, treba, da si marsikateri trdi naučnoglasbeni oreh pregrizel, marsikatero noč prečul in da si se prej naučil »nekoliko več kot hruške peč«. Za izvajanje takih del pa ne zadostuje samo vešč in strokovno naobražen pevovo-

dja, temveč poveljevati mora tudi pevski četi, ki je zadostno velika, ki ljubi resno delo, ki je glasovno precej izlikana in predvsem tudi notno gramotna. »Ljubljana«, kakor tudi njen pevovodja dr. Kimovec, sta bila kos nemali in nelahki nalogi, ki sta si jo zadala s svojima koncertoma. Še bolj prav bi bilo, ako bi v ravnokar napisanem stavku napisal najprej ime dr. Kimovca. Pevovodja je duša vsakega zbora, njegov oče, duhovni in srčni, z njim se zbor dviga, z njim pada, z njim triumfira, z njim se blamira, z njim hodi po dolgočasnih poljanah, zadovoljujoč se s skromnim osatom, z njim pa pronika lahko tudi v zlata in dragocenih kamenov bogate globine lenuhu in površnežu neradodarnega glasbenega krajevstva.

Pevce pa mora biti poslušen, veren, tenkočuten, nesebičen, celo brez lastne volje. Biti mora kakor izvrsten instrument, na katerega igra umetnik-pevovodja, kakor se mu zljubi. Kaj naj počne pevovodja z razglašenim instrumentom ali celo z instrumentom, ki bi se, recimo, nenadoma uprl, in hotel peti kaj drugega, kot hoče igralec in drugače, po svoje? In »Ljubljana« je pri svojih dveh koncertih naredila name vtis, ki ga še danes neoslabljeno čutim, da je dober instrument, in da je mojster dr. Kimovec, ki igra na njem. Uverjen sem, da se temu mojstru posreči z neumornim trudom in plemenito trmoglavostjo izpopolniti svoj instrument »Ljubljana«, do najvišje dosegljive dobrote. Z zadoščenjem je treba konstatirati, da sta bila ta dva koncerta tudi stilna in ne, kakor je to pri mnogih naših pevskih krogih navada, sestavljena iz točk brez značilne zveze, brez skupne vodilne misli.

Prvi koncert je poleg orgelskih točk, ki jih je absolvirala stolni organist in skladatelj prof. St. Premrl s svojo znano in občudovano virtuosnostjo, virtuosnostjo, ki je šla vstric z globokim srčnim čuvstvom — saj virtuosnost je, žal, tako mnogokrat samo zunanja, slepeča spretnost — imel na programu izključno rusko cerkveno a capella glasbo. Nikjer se zbornu cerkveno petje ni moglo razviti do tako popolne višine kot v vzhodni cerkvi, saj vzhodna cerkev izključuje iz cerkve vsak glasbeni instrument, in cerkveni pevec nima ni v orglah ni v orkestru opore, poje stoletja sam in ni se čuditi, da se je v samostojnosti tako izpopolnil. Poglejmo pa tudi te zborovske skladbe: morda niti en narod nima tako resno, tako odlično pevsko glasovno zborovsko tehniko izčrpačjih skladb kot ruski. Pa morda tudi te silne globine, sloneče harmonično na tonalnosti vzhodnega osmeroglasja ne. Iskrenost pa in brezosebna plemenita religioznost te zagrabi, pa naj jo poje rimski katoličan ali pravoslavni, saj je bila pesem zložena in peta v čast Onemu, h kateremu se vsi enako zaupljivo zatekamo in ki je nam vsem isti Oče. Spominjam se,

da so najgloblji vtis zapustile v meni: Arhangelskega »K Bogorodice priležno«, dalje Česnokova »Blaženice« z Banovčevim tenorskim samosplovom, Ipolitova-Ivanova »Se ninje blagoslovite Gospoda«, in dinamično-tehnično dovršeni Lvovskega »Gospodi pomiluj«, ki se je slišal kot prošnja pesem romarjev hodečih po strmi gori, skrivših se za ovinkom in zopet prikazavših se in pojočih ob dosegih svojega svetega cilja navdušeno, zmagoslavno. Ob koncu je zbor zapel še prelepi »Tebe Boga hvalimo« svojega pevovodje dr. Kimovca. Drugi koncert pod naslovom »Marijin oratorij« pa je imel za vsebino razvoj slovenske Marijine pesmi od M. Kastelca (1678) do Premrla, Klemenčiča, Kimovca. Kakor mavrično pestra slika slovenskega Marijinega češčenja je bil biser k biseru pesmi polnih, pobožnih slovenskih src. Tu široko, do neba doneče iz stofine grl kipeče romarsko petje, tam ihteča prošnja iz deviškega srca, tam navdušena majska radost, tam asketska breztelesna pobožnost. Sama lirika, kakor so lirične naše slovenske duše. Šel sem iz cerkve pod bremenom sladke, enakomerne, enolične opojnosti in nehote sem si zaželel krepkega fantovskega vriska. Zame vsaj je bilo vsega preveč. Priznati moram, da ne molim rad veliko, a kadar molim, tedaj kratko in jedrnat. Hočem reči, da je »Ljubljana« preveč radodarno sipala svoje pesmi v naša srca, ki so morda premajhna za tako obilico darov in je marsikatera kaplja padla čez rob.

Pri obeh koncertih je bilo naroda zvrhano polno, dokaz, da Ljubljana zna ceniti »Ljubljano«.

E. Adamič.

PEVSKI ODSEK S. K. I. D. NA JEZICI

je priredil 26. okt. 1924 v Društvenem domu svoj prvi koncert, kar se je prenovil in pomnožil. Nastopilo je nekaj nad 40 pevk in pevcev pod vodstvom pevov. Iv. Mazovnika. Peli so v mešanem zboru: Aljaž: Domovini, Klemenčič: Oj, pogledite ptičke! Sattner: Nazaj v planinski raj, Narodna: Al me boš kaj rada imela, Aljaž: Ne zveni mi! Ocvirk: Vso noč sem čakala, Pirnat: Na Gorenjskem je fletno in Medved: Naša zvezda. Moški zbor je odpel: Ocvirk: Savinjski dol in Hajdrih: Mladini, Vmes so zapeli Ferjančičev ženski zbor: Na morju in Foersterjev: Zalost, en bariton solo (Adamič: Nocoj je svetla noč), en dvospev: Jenko: Na tujih tleh. Ta prvi nastop je pokazal izredno lep uspeh, trdno voljo, redno vežbanje in točno disciplino. Predavanje je bilo prav izborna, za podeželski mladi zbor v resnici presenetljivo. Izgovarjava je prav jasna, stopnjevanje posameznih mest primerno zaokroženo, le glasbene misli so bile tu pa tam posili pretrgane. Zbor deluje nad vse živahno in zgledno — se je skoro istočasno pripravil za drugi nastop, ki ga je imel že dne 23. nov. Pel je: Foerster: Ah, ni lj zemljica krasna? Tomc: Balada o čičku (iz Pevca), Premrl: Zagorska (iz Pevca), Ferjančič: Sijaj, solncece, Adamič: Kazen (iz Pevca), V. Vodopivec: Ves dan je

pri oknu (iz Pevca), Ferjančič: Planinarica in Vodopivčeva spevoigro: Kovačev študent.

V ŠMIHELU PRI NOVM MESTU se je vršila dne 26. oktobra pevska prireditve, glede katere je prav, če izpregovorimo nekaj besed. Bila je namreč to prireditve, kakor jih na kmetih — saj Šmihel spada kljub bližini Novega mesta krepko »na kmetec«, ker je Novo mesto, vsaj glede petja, še slabše kot na kmetih — bila je torej to prireditve, kakor jih je na kmetih malo, ali pa jih sploh ni.

Razmotrivala se je v prvem predavanju, ki ga je temperamentno podala gđ. Košmrljeva, moderna pesem od vseh strani. S predavanjem se ne bomo podrobno pečali, pripomnimo pa, da je bilo krasno sestavljeno in zelo aktualno. Stremljenje, ki si ga je zapisal na spored Šmihelski pevski zbor, da odpre sodobni glasbeni umetnosti pot med ljudstvo, je vse hvale vredno.

O načinu pevskega pouka je predavala gđ. Kotnikova. Tudi to predavanje je bilo važno; ne za kratek čas, ne v zabavo, temveč resno in z zbrano dušo je treba stopiti k pevski vaji, če hočemo uspehov za pevce in poslušavce. Zakaj vsako pesem je treba doživeti, peti jo mora srce in duša, ne samo grlo!

Ostale točke sporeda so izpolnile razne moderne pesmi svetne vsebine, vzete iz »Pevca«, ki jih je zapel šmihelski zbor — kot dokaz, da se more, kar je bilo v predavanjih poudarjeno, tudi praktično izvesti. Zbor je sicer šibek, a zelo dobro izšolan; opazili smo velik napredek izza cerkvenega koncerta spomladi. G. pevovodju, ki je zanetil to plodonosno stremljenje po pevski izobrazbi v Šmihelu in mu daje krepkega razmaha, lahko iskreno čestitamo.

Toda vsega navedenega nismo hoteli v prvi vrsti poudariti; podčrtati hočemo to, da idealnemu delu in skrbnim pripravam ter res stvarnemu in za naš čas potrebnemu sporedu ni odgovarjala udeležba. Ta prireditve ni bila zamišljena za preproste ljudi, temveč za izobraženstvo iz Novega mesta in okolice ter za okoliške pevske zbornice. Dejstvo namreč, da je ravno Novo mesto in okolica v pevski izobrazbi sila zaostala, je rodilo

misel na tako pobudo. In to dejstvo je inteligenca, ki je bila povabljen s pismenimi vabili, krepko potrdila. Iz Novega mesta in iz okolice ni bilo n. pr. niti enega duhovnika; celo iz Šmihela ne . . . Pa bi bila njih navzočnost pevce tako, tako podprla! Tudi svetne inteligenca ni bilo veliko — dokaz za našo gornjo trditev.

To razočaranje, ki ga šmihelski zbor ni zaslužil, naj ga ne ustavi na strmi, a idealni poti. Težko, težko je orati ledino, toda treba je! Težko je tudi delati, če je človek brez podpore zlasti od tam, kjer bi jo najbolj upravičeno pričakoval, vendar pogum! Naprej, pa najsibo sami, na višave nebeske Lepote!

IZ MARIBORA. Dne 14. jan. 1925 smo imeli sestanek zastopnikov vseh bližnjih pevske zborov. Prosvedno zvezo so zastopali: prof. Prijatelj, ki je tudi vodil zborovanje, Jože Stabej in Kramberger. Za Pevsko zvezo iz Ljubljane je bil navzoč pa njen pevovodja prof. M. Bajuk. Slednji je obrazložil pomen in namen sestanka, nakar je bilo ustanovljeno pevsko okrožje mariborsko in bil izvoljen sledeči okrožni odbor: župnik in skladatelj Fr. S. Spindler (Št. Jurij ob Pesnici) za predsednika, prof. dr. Bogovič (Maribor) za blagajnika, ravnatelj stolnega kora Joža Trafenik (Maribor) za pevovodjo in vikar Fr. Hrastelj (Maribor) za referenta. S tem je postavljen temelj naši pevski organizaciji tudi ob naši severni meji. Iz Maribora bodo dobili zbori severne Štajerske nadaljna navodila, če se ne obrnejo naravnost na Pevsko zvezo v Ljubljano. Odbor v Mariboru ima tudi nalogo, da zbere in združi tamkajšnje zbornice v okrožja in deluje vzpodbudno ter pripravi za letošnje poletje veliko pevsko slavnost v Mariboru. Zbori, ki žele sodelovati, naj se oglašijo čimprej na naslov okrožnega referenta č. g. Hrastelja ali na okr. predsednika č. g. F. S. Spindlerja (Št. Jurij ob Pesnici), ki jim bosta poslala navodila.

Prosvedna zveza v Mariboru je po svojih zastopnikih obljubila vso podporo.

Slednjič je bil govor tudi o petletnici P. Z., ki bo v jeseni v Ljubljani. Zbori, pripravljajte se nanjo, da bo udeležba častna in uspeh vreden naše moči!

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

IZ ART. ODSEKA. Na naš razpis nagrad za izvirne pesmi se je odzvalo lepo število skladateljev. Odbor je pa moral več pesmi izločiti, ker so bile pisane lastnoročno, so odborniki pisavo brezdvomno poznali in se torej niso izpolnili predpisani pogoji.

Odbor je v svoji seji dne 4. februarja sklepal o nagradah in prisodil prvo nagrado 500 dinarjev pesmi: Vinko Vodopivec, Noč na Adriji, drugo 250 Din Sattner, K polnočnici, tretjo 250 Din H. O. Vogrič, Izpremenjeno srce. Med ostalimi je še veliko dobrega in bomo porabili po možnosti za »Pevca« (proti običajni nagradi). Nagrajene

pesmi pa izidejo v 3.—4. številki »Pevca«. — Ker je urednik dr. Fr. Kimovec obolev, bo urejeval »Pevca« za čas njegove bolezni odsek, zato prosimo dopise, namenjene uredništvu, na pisarno P. Z., Miklošičeva cesta 7.

»Pevca« bo priobčlil po možnosti tudi slike posameznih zborov, ki vzgledno delujejo. Slike katerikoli velikosti pošljite uredništvu, Miklošičeva c. 7. — Dopisi o društvenih prireditvah in zborovem delovanju so zelo važni, zato prosimo, da nam jih redno pošiljate.

Prihodnja številka »Pevca« izide pred 31. marcem, naslednja pred 31. majem. V tem redu bo »Pevca« sedaj redno izhajal.

IZ ODBOROVH SEJ. P. Z. bi rada v poletju priredila tečaj za organiste. Taki tečaji so se v prejšnjih letih dobro obnesli. Težava je pa s stanovanji in prehranbenimi stroški. Udeležniki bi gotovo ne mogli vsega utrpeti iz svojega, Zveza pa še manj, ker — nima. Ako se bo kje dala iztakniti kaka pomoč, se bo tečaj gotovo vršil tekom poletja.

Ob uprizoritvi opere »Lopudska sirotica« je bila komponistu Vilharju izročena

palma; pri izročitvi je bila zastopana tudi P. Z. po svojem predsedniku.

Kakor druga leta, se bo vršila gotovo tudi letos ta ali ona večja prireditve na deželi; P. Z. želi povsod sodelovati s skupnim petjem, ako bo pravočasno obveščena.

Za mokronoško okrožje je bil imenovan za referenta č. g. Matija Tomec, kaplan v Mokronogu.

Odbor je vzel na znanje poročilo o ustanovitvi mariborskega okrožja.

IZ GLASBENIH LISTOV

»Cerkveni Glasbenik« v Ljubljani objavlja v 9.—12. številki 1924 posnetek predavanja, ki ga je imel prof. Bajuk na občnem zboru Ccc. društva dne 1. jul. 1924: O pevskega pouku. Na članek opozarjamo vse naše pevovodje. Glavna misel mu je: Našim zborom treba sedaj pevskega pouka. V Lepega petja ne bo brez pevskega pouka. V članku je pisatelj skušal v krasnih potezah orisati potrebo in možnost pevskega pouka; v drugem delu pa podaja nekaj navodil, ki naj bi služila pevovodjem kot smernice pri pouku. Zborom priporočamo, da se poprimajo šole, sedaj je to lahko, ker je Pevska zveza poskrbela za dobro pevsko šolo, ki jo ponovno toplo priporočamo. V 12. številki je na str. 123 posnetih nekaj dobrih opomb, ki jih je napisal dr. Kimovec našim pevovodjem. Ker nima vsakdo pri roki C. Gl., jih navedemo po vrsti: 1. Pevovodje morajo skrbeti, da navadijo pevce pažnje. V prvi vrsti pa morajo sami na pevce paziti in jih imeti vedno v »očehe«. 2. Najvažnejši pri pesmi je konec, in za celotni vtis največjega pomena, zato je treba končni akord, oz. zadnje takte posebno skrbno pripraviti. 3. Toni morajo biti točno vezani, vsak zlog se mora vzdržati prav do prihodnjega. Tudi preveč umetnih pavz in glasbenih pomišljajev kvari vtis in zavira tok. 4. L naj bi se izgovarjal v zaprtih zlogih za v, torej ne pel, ampak pev, ne solza, temveč sovza, čovni itd. 5. Soglasniki se morajo izgovarjati ostro, a kratko, posebno neprijetna sta s in j, če sta dolga.

»Naš Colnič« iz Gorice ima dosledno v vsaki številki odstavek o petju. V letošnji prvi številki se peča s pevskega tekmami. Za letos je na Goriškem napovedana prva takaka za majnik; pri njej bo tekmovala »Mladika« s tremi zbori. To bo nekaka okrožna prireditve v našem smislu. Tudi glasbeni tečaj — štirinajstnevni — pripravljajo v Gorici. To vse kaže, da prodira i tam pevska misel z žilavo silo na dan. Želimo bratom pevcem najobilnejšega uspeha pri plemenitem delu. Morda se strne še kdaj naš jek in njihov spev v mogočno harmonijo!

»Kelo« iz New Yorka je posvetilo 6. številki Vilharjevi slavi. Načelna stran nosi njegovo doprsko sliko. Njemu sta posvečena prvi i drugi članek, ki oba poudarjata bedno starost priznanega skladatelja, ki si mora služiti sedaj s privatnim poukom kruh. Nekatera društva iz Amerike so se ga spomnila z izdatnimi darovi. Poleg tega je namenjen kratek članek 10. posmrtnici Davorina Jenka. Sklepna poročila o raznih društvenih prireditvah so kaj zanimiva. Poleg glasbenih poročil prinaša »Kelo« tudi članke drugih umetnosti. Tako je n. pr. naslednja številka posvečena samo kiparju Meštroviću, ki je imel v Ameriki svoje razstave.

»Cecilija« v Zagrebu obsega v svoji 1. letošnji številki zelo zanimivo stvarino: o zagrebških pasijonkah, o nabiranju nar. pesmi po Medjimurju (s fonografom); izredno zanimivih misli o Zajcu nudi dr. Vehajev članek, ki je pisan v desetletni spomin Zajčeve smrti. Prav tako je velezanimiva Taciikova razprava o moderni glashi. Poleg druge bogate vsebine so zanimiva zlasti še številna poročila, ki dokazujejo, da se na Hrvaškem v pevskega oziru izredno marljivo gibljejo. »Cecilija« je obenem tudi glasilo »Zveze hrv. pevskega društva«, v kateri je včlanjenih 80 društev. Centrala je v Zagrebu. Iz društvenih poročil moremo razbrati, da društva po večini prav pridno delajo, njih programi so povprečno vsi mešani tudi s slov. pesmimi.

»Vestnik«, glasilo češkoslovaške pevske zveze naj nam služi za lep in spodbuden zgled. V vsaki številki najdemo 2—4 strani zelo potrebnih poročil o zborih in njihovem delovanju. Pa kako živahno pojo! Človeku kar mrgoli pred očmi, tako vrvenje vlada pri severnih bratih-pevcih. Učimo se od njih lepega petja, prinesli so nam že svojo pesem na Slovensko! Učimo se pri njih pa tudi organizatoričnega duha! List nima nikake glasbene priloge, pa je vendar večina pevec njegovih naročnikov. Peveci, učite se od njih! Vsi naročite »Pevca«, ki vam nudi tudi bogato izbiro za pevske nastope. Pevovodje, odborniki, sporočajte točno in vestno!

DOMA IN DRUGOD

Fr. S. Vilhar, eden najplodovitejših jugoslovanskih skladateljev, je učkal, da je te dni doživela vstajenje njegova najnovejša

opera »Lopudska sirotica«. Igrali so jo v ljubljanskem opernem gledališču prvič dne 4. dec. t. l. Občinstvo je bilo navdušeno,

skladatelj je ponovno moral pred zastor. Uprava nar. gledališča, razne pevske in kulturne organizacije in ljubljanski zbori so slavljenca podarili mnogo vencev in se obdolžili s častnimi darili. Skladatelj je bil izredno zadovoljen, ganjen nad vse pričakovane dobro uspelo umetnino. »Lopudska sirotica« spada med naše najlepše opere. — Veseli nas, da je slavljeni skladatelj, čigar skladbe vsi zbori tako radi pojo, prav pri nas našel ljudi, ki so njegovo ljubljeno oteli pozabe.

Viktor Parma. Vsepopšod znani slovenski skladatelj V. Parma je umrl na Božič 1924 v Mariboru. Podvrgel se je težki, neizogibni operaciji, ki je pa ni mogel prestati. Njegovo truplo so prepeljali dne 28. dec. iz Maribora v Ljubljano, od koder se je vršil 29. dec. pogreb k sv. Križu. Pri opernem gledališču se je poslovil od njega v imenu slovenske opere njen ravnatelj M. Hubad in operni pevec Jul. Batetto. Pogreb je bil nad vse lep, nebroj kulturnih društev je bilo zastopanih, ljubljanski moški zbori so mu odpeli pa nagrobnice. V prihodnji številki priobčimo njegov natančnejši življenjepis.

Franjo Koželj. V Djakovu je umrl 28. decembra 1924 Slovenec Franc Koželj, ki je opravljal 24 let službo koralista stolne cerkve. Bil je svojčas član in starosta Društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, sodeloval je nekaj let zgledno in z veliko vnemo pri društvenem pevskem zboru. Z izredno vztrajno marljivostjo se je izvežbal tako, da je dobil, ker je imel tudi lepo zvoneč glas, leta 1900 stalno službo na koru djakovske stolnice. Tam je bil tako vnet pevec in propagator cecilijanske ideje, ki se je je na-

srkal v Ljubljani, da je bil l. 1913 voljen v odbor tamkajšnjega Cecilijanskega društva in je ostal njegov član do smrti.

Dva nova slovenska tenorista, gg. Adrian (dr. Moric) in Darian (brat njegov) vstajata na obzorju slovenske dramatične glasbe. Adrian poje na Dunaju v »Ljudski operi«, poje od časa do časa kot gost tudi v Ljubljani; kritika hvali blesteči značaj njegovega glasu, lahko, polno višino. Po značaju in barvi glasu mu je zelo podoben Darian, ki gostuje v naši operi in ga občinstvo navdušeno sprejema.

Josip Hatze, hrvaški skladatelj, je praznoval 10. jan. 1925 v Splitu 25 letnico svojega umetniškega delovanja. Ob tej priliki se je vršil v Splitu, kjer je slavljenec sedaj učitelj petja in pevovodja pevskega društva »Guslar«, slavnostni koncert. Hatze je dokaj plodovit skladatelj. Njegove zbirke so skoro vse doživele po več izdaj. Zložil je več klavirskih skladb, samospevov in zborov, pisal je veliko dobrih stvari tudi za orkester, meš. zbor in samospeve, med drugim prav lepo kantato »Resurrexit«, ki so jo proizvajali pri slavnostnem koncertu. Nas zanima Hatze posebej, ker se pretaka po njegovih žilah slovenska kri. Rojen je bil 21. marca 1874 v Splitu iz očeta Slovenca in matere Splitčanke.

Velike glasbene slavnosti so bile letos v Pragi ob priliki shoda mednarodne glasbene družbe. Čehi hočejo pokazati gostom (Amerikancem, Angležem, Francozom, Italijanom, Nemcem itd. — k takim shodom se namreč zgrinjajo glasbeniki vsega sveta), kaj imajo in kaj znajo. Lahko se jim je postaviti s Smetanom, Dvořakom, Fibichom, Janačkom, Novakom itd.

Uprava sporoča:

To številko smo poslali vsem naročnikom, ki so poravnali naročnino za l. 1924. Kdor iz kateregakoli vzroka lista ne želi več prejemati, naj številko takoj vrne.

Po priloženi položnici naj cenj. naročniki takoj nakažejo naročnino za l. 1925. Kdor do konca marca, ko izide prihodnja številka, ne bo vsaj deloma poravnal naročnine, ne bo več prejel druge številke. »Pevce« se mora vzdrževati z itak malo naročnino, zato moramo brezpogojno zahtevati, da cenj. naročniki takoj pošljejo dotični znesek, vsaj deloma, ako jim res ni mogoče utrpeti cele svote naenkrat.

Višina naročnine je navedena na ovitku lista pod naslovom. Naročniki v Ameriki lahko plačajo list tudi pri upravi »Edinosti«, Chicago, Ill. 1849, W. 22. Street, morajo nam pa takoj javiti, ker bi jim drugače list lahko ustavili. Za druge inozemske naročnike (pa tudi za amerikske) je najbolj pripravno, ako pošljejo znesek v priporočenem pismu na upravo »Pevca«.

Naročniki naj nam vsako spremembo v naslovu takoj naznanijo, da ne bo zmešnjav in nepotrebnih pritožb. Isto velja za naročnike, v kojih naslovu se nahaja morda kaka napaka.

Ne pozabite, da se nahaja uprava (in uredništvo) v hiši Vzájemne posojilnice, Miklošičeva cesta 7, v prostorih Prosvetne zveze.

POPRAVEK. Na str. 29 v lanskem »Pevcu« je odstavek: Skladbe Rista Savina pomotoma postavljen tja. Stati bi moral na str. 27 koncem R. Savinovega življenjepisa pred Pevskimi spomini.

Uredništvo: Miklošičeva cesta 7.

Odgovorni urednik: dr. Fr. Kimovec.